

**TELEKOMÜNİKASYON
SEKTÖRÜNDE DÜZENLEMELERE
YÖNELİK GELİŞMELER BÜLTENİ**

**Sektörel Araştırma ve Stratejiler
Dairesi Başkanlığı**

Ocak 2011
SAYI-37

British Telecom (BT) Kanal Paylaşımı Tekliflerini Açıkladı

BT Openreach (BT'nin altyapı şirketi), kanal ve çukur paylaşımı fiyat ve sözleşme koşullarını açıklamıştır. Yapılan açıklama, düzenleyici otorite Ofcom'un BT'ye getirdiği 14 Ocak tarihine kadar taslak bir referans teklif hazırlama zorunluluğunu karşılamaktadır. BT'ye teklife son halini vermek ve kanal paylaşımını ticari olarak mümkün kılma konusunda bir yükümlülük getirilmemiş olmasına rağmen Ofcom Haziran 2011 tarihine kadar sürecin sonlanmasını beklemektedir.

Ofcom'un fiziksel altyapı erişimi (FAE-PIA: Physical Infrastructure Access) konusundaki düzenlemeleri sadece "Çoklu binalara hizmet veren genişbant erişimi şebekelerinin yaygınlaştırılması" hususunu kapsamakta olduğundan BT'nin taslak referans teklifi sadece bu konuyla sınırlı kalmaktadır. Bu nedenle, bireysel kullanım (örneğin; büyük kurumsal müşteriler) ve omurga kullanımı için kanal ve çukur paylaşımı şu aşamada önerilen teklifte yer almamaktadır.

BT, teklifte metre başına yıllık kanal fiyatı olarak önerilen 0,95 £'luk (1,14€) ücretin diğer Avrupa piyasalarındaki fiyatlara göre oldukça avantajlı olduğunun ve Fransa, Almanya, Portekiz ve İspanya'daki fiyatların yaklaşık %15 altında yer aldığı altını çizmektedir.

Tablo: Kanal Erişim Ücretleri

Hizmet	Metre Başına Yıllık Ücret
Omurga kanala erişim (10 yıllık dönem)	0,95£ (1,14€)
Omurga kanala erişim (5 yıllık dönem)	1,16£ (1,39€)
Kablo giriş erişimi (5 yıllık dönem) (son fiber dağıtım noktasından müşteri nin binasına kadar olan kanal)	2,12£ (2,54€)

Ofcom Toptan Genişbant Erişimi İçin Fiyat Kontrolünü İstişare Ediyor

Ofcom 2011'in üçüncü çeyreğinde belirlenecek olan kararı için 31 Mart 2011 tarihine kadar kamuoyu görüşleri toplamaktadır. Bahse konu kontrol, BT'nin tek işletmeci olarak yerel santralinin olduğu coğrafi alanlarda, yani ülkenin %11,7'sine tekabül eden bölgede sadece BT'ye uygulanacaktır.

Ofcom, bazı hizmetlerde artışa izin vermeyen ve diğerlerinde perakende fiyatın %10,75 ile %14,75'i altına satışı öngören üç yıllık bir toptan fiyat kontrolü önermektedir.

Fiyat kontrolünün hesaplanması:

- Tamamen dağıtılmış güncel maliyetler,
- Son kullanıcı tarafından her yıl %23'lük bir hızla artan bant talebi,
- %8,5 ile %10 aralığında yer alan, ayarlanmış bir toptan genişbant erişimi sermayesi maliyeti,

varsayımlarını kullanmaktadır.

Fiyat kontrolü sadece BT'nin 8 Mbit/sn'lik ADSL hizmetine uygulanacaktır. Söz konusu hizmet alternatif işletmecilerin toptan genişbant erişimi taleplerinin %86'sına tekabül etmektedir.

Ofcom Coğrafi Olmayan Numaralar İçin Önemli Değişiklikler Öneriyor

Ofcom, coğrafi olmayan numaralarla ilgili belirlenmiş bazı problemlerin çözümüne yönelik stratejik gözden geçirme için, 10 Mart 2011 tarihine kadar kamuoyu görüşlerini toplamaktadır.

Bu öneriler:

- Ayırıştırılmış tarife yapısının getirilmesi,
- Tüketiciler tarafından daha kolay anlaşılması için coğrafi olmayan numaraların aralığının daha kolay hale getirilmesi,
- İşletmecilerin fiyat şeffaflık yükümlülüklerinin güçlendirilmesi

hususlarını içermektedir.

Önerilen ayırıştırılmış tarife yapısı, coğrafi olmayan bir çağrının perakende ücretini, hizmet sağlayıcı tarafından alınan bir hizmet ücreti ile çağrıyı başlatan işletmecinin alacağı erişim ücreti olarak ayıracaktır.

Bu uygulama, ilgili ücretler konusunda tüketiciler için daha fazla bilgi ve gelişmiş şeffaflık sağlanmasını mümkün kılacaktır. Buna ek olarak; bu tip bir tarife yapısı, tüketicilere rekabet halindeki erişim ve hizmet sağlayıcı işletmecilerin tarifeleri hakkında daha fazla bilgi ve kıyaslama imkânı sunarak rekabete katkı sağlayacaktır.

Coğrafi olmayan numara aralığı öncelikli olarak iş ve kamu aramaları ile erişim bilgisi ve diğer telefon üzerinden verilen hizmetler için kullanılmaktadır. Ofcom, coğrafi olmayan numara aralığında verilen her farklı hizmet için farklı düzenleme yapmakta ve bazı durumlarda fatura edilen ücret de değişebilmektedir (ücret düzenlemeleri BT üzerine yoğunlaşmaktadır).

Tablo: İngiltere’de Coğrafi Olmayan Numara Aralıkları

Numara Aralığı	Hizmet Tipi	Ücret
03	İngiltere genelindeki numaralar	Standart coğrafi arama ücreti
055	Kurumsal numaralar	Düzenleme yok
056	Bağımsız yerel hizmetler	Düzenleme yok
070	Kişisel numaralar	Düzenleme yok
076	Çağrı hizmetleri (paging)	Düzenleme yok
0500/5	Özel ücretsiz hizmetler	Ön arama anonsu yoksa ücretsiz
0800/8	Özel ücretsiz hizmetler	Ön arama anonsu yoksa ücretsiz
0843/3	Özel temel fiyat hizmetler	Dakikası 0,05£’a kadar (sadece BT)
0845	Özel temel fiyat hizmetler	Standart yerel arama ücreti (sadece BT)
0870	Coğrafi olmayan hizmetler	Farklı bir arama fiyatı açıklanmadığı sürece standart coğrafi arama ücreti
0871/2/3	Özel yüksek fiyatlı hizmetler	Dakikası 0,10£’a kadar (sadece BT)
090/1	Özel premium fiyatlı hizmetler	Araması ya da dakikası 1,50£’a kadar (sadece BT)
098	Cinsel içerik	Araması ya da dakikası 1,50£’a kadar (sadece BT)
116	Sosyal hizmetler	Ücretsiz
118	Bilinmeyen numaralar	Düzenleme yok

Ofcom, numaralandırma konusundaki mevcut düzenlemelerin aşağıda sıralanan bazı sorunlara yol açtığını düşünmektedir:

- Sadece BT’nin şebekesinden başlatılan çağrılar düzenlendiğinden mobilden başlatılan çağrılarının ciddi anlamda yüksek fiyatlı olması,
- Reklamlarda arama ücretlerinin net bir şekilde verilememesi,

- Arama ücretleri konusundaki kargaşa,
- Coğrafi olmayan numaralara yapılan aramalarda kullanıcıların güven eksikliği yaşaması,
- Düşük gelir grubundaki ailelere zararlı etkileri.

Coğrafi olmayan aramalar toplam aramalar pazarının %12'sini oluşturmakta ve 1,9 milyar poundluk gelire denk gelmektedir. Mobilden yapılan aramalar, toplam arama hacminin sadece %11'ine tekabül etmesine rağmen, toplam gelirin %35'ini oluşturmaktadır.

900 MHz ve 1800 MHz Yetkilendirmeleri UMTS Teknolojisi Kullanımına İmkân Verecek Şekilde Değiştirildi

Ofcom, mobil şebeke işletmecilerinin elinde bulunan 900 MHz ve 1800 MHz frekanslarında 3G teknolojisinin kullanımını mümkün kılacak şekilde yetkilendirme değişikliği yapmıştır.

Yapılan değişiklikler 900 MHz ve 1800 MHz lisanslarının henüz tamamen teknolojiden bağımsız olarak kullanımına imkân tanımamıştır. Ancak Ofcom, daha başka değişiklikler yapmak suretiyle LTE ve WiMAX teknolojilerinin de kullanımını imkân dâhiline almayı planlamaktadır.

A. Sabit Genişbant

1. Sabit çağrı sonlandırma hizmetine ilişkin maliyet modeli

Fransa düzenleyici kurumu ARCEP, piyasa analizlerini ilişkin olarak 2011-2014 yıllarını kapsayan dönemde sabit çağrı sonlandırma piyasasında Avrupa Komisyonu'nun tavsiye

ettiği aşağıdan yukarıya uzun dönem maliyet esaslı bir maliyet modeli uygulamak istemektedir.

Bu kapsamda ARCEP, etkin bir yeni nesil şebeke operatörünün sabit çağrı sonlandırma ücretlerini tespit edebilmek amacıyla oluşturulan aşağıdan yukarıya uzun dönem artan maliyet esaslı maliyet modeli hakkında kamuoyu görüşü almaktadır.

Avrupa Komisyonu'nun konuya ilişkin tavsiyesi 31 Aralık 2012 tarihi itibariyle sabit sonlandırma ücretlerinin etkin bir operatörün maliyetlerine dayanması ve simetrik olarak uygulanması gerektiğini belirtmektedir. Etkin maliyetlerle kastedilen ise cari maliyetler ve aşağıdan yukarıya (Bottom Up) LRIC modelinin kullanılması ile elde edilen ücretlerdir.

Bu kapsamda, diğer unsurların yanında ARCEP'e göre etkin bir işletmecinin:

- Tümüyle yeni nesil bir şebekeyi tüm ülke çapında kurması ve belirli seyrek nüfuslu bölgelerde şebekenin bazı kısımlarını diğer operatörlerle paylaşması,
- Pasif taşıma şebekesi altyapısı (bölgesel ve ulusal seviyede), tüm işletmeciler tarafından üretilen toplam trafiğin üçte birini, anahtarlama ve yönlendirme ekipmanları gibi aktif ekipmanların ulusal trafiğin dörtte birini kapsayacak şekilde yapılandırması

gerekmektedir.

B. Mobil Toptan Piyasa

1. Mobil çağrı sonlandırmaya ilişkin maliyet modeli

Avrupa Komisyonu'nun cari maliyetlere ve aşağıdan yukarıya uzun dönem artan maliyetlere dayalı bir model tavsiye etmesine rağmen ARCEP bugüne kadar tarihi maliyetlere dayalı bir uzun dönem artan maliyet modeli kullanmıştır. ARCEP, Kasım 2010 tarihli kararında, mobil şebekelerin sabit şebekelere oranla daha kısa yatırım döngüsüne sahip olması nedeniyle mobil şebekelerde halen tarihi maliyetlerin kullanılmasının uygun olduğunu belirtmiştir. Bununla birlikte, Temmuz 2011'den itibaren 2012 yılı sonuna kadar uygulanması planlanan yeni bir kademeli geçiş sürecini

kapsayarak 2012 yılı sonu itibariyle mevcut durumda uygulanan tavan fiyat yönteminin yerini alacak aşağıdan yukarıya uzun dönem artan maliyet modeli için kamuoyu görüşü alınmaktadır. Anılan model ile mobil çağrı sonlandırma ücretleri simetrik ve pür uzun dönem artan maliyet esaslı olarak hesaplanabilecektir. Bu kapsamda, kamuoyu görüşü alınan model önerisi, mevcut girdilerin güncellenmesine ve modelde bazı düzeltmeler yapılmasına olanak vermekte, daha radikal bir değişiklik öngörmemektedir.

Bunun yanında ARCEP, Avrupa Komisyonu'ndan gelen eleştirilere rağmen mobil sonlandırma ücretlerinde Bouygues Telekom lehine 0,4 € sent olan farkı en azından Temmuz 2011'e kadar uygulamayı planlamaktadır.

Her koşulda 2012 yılı sonundan itibaren tüm mobil işletmecilerin çağrı sonlandırma ücretleri simetrik olarak belirlenecektir.

C. Perakende

1. ARCEP'te hükümet temsilcisi bulunması teklifine tepki

Fransız Parlamentosu'nun alt kanadı olan Milli Meclisin 14 Ocak 2011 tarihinde kabul ettiği taslak kanun ile hükümete, AB 2009 Düzenleyici Çerçevesini Parlamento üzerinden yürümesi gereken normal prosedürü uygulamadan, yönetmelikler yayımlamak suretiyle milli mevzuatlarına yansıtma yetkisi verilmektedir. Söz konusu taslak kanunun yürürlüğe girebilmesi için Senato tarafından da kabul edilmesi gerekmektedir.

Milli Meclis tarafından kabul edilen taslak kanun, hükümetin ARCEP'te bir temsilci bulundurması imkânı getirmektedir. Söz konusu temsilcinin ARCEP'te kurulun karar alma sürecinde herhangi bir yetkisi olmayacağı ifade edilmekle birlikte Avrupa Komisyonu taslağa ilişkin olarak:

- AB Elektronik Haberleşme Düzenleyici Çerçevesinin telekomünikasyon düzenleyici kurumlarının bağımsızlığı ve tarafsızlığına ilişkin hükümleri barındırdığı,

- Fransa'nın düzenleyici kurumu ile Fransa Telekom'un kontrol ve sahipliği arasında etkin yapısal bir ayrımı garanti etmesi gerektiği,
- ARCEP'in piyasa oyuncularının ticari sırlarının gizliliğini temin etmekle yükümlü olduğunu,

belirterek endişelerini ifade etmiştir.

Agcom Toptan Seviyede Sabit Hat Piyasasında Yer Alan Yeni Nesil Şebekeler Konusunda İzleyeceği Düzenleyici Yaklaşımla İlgili Olarak Kamuoyu Görüşüne Başvurdu

İtalya'da sektörel düzenleyici kurum (Agcom), genişbant internet erişiminin yaygınlaşmasında önemli rol oynayan yeni nesil şebekeler konusunda kamuoyu görüşüne başvurmuştur. Söz konusu görüş alma süresi 45 gün olup, ilgili dökümanın resmi gazetede yayımlanması beklenmektedir.

Hâlihazırdaki durum itibariyle, Agcom'un toptan seviyede şebeke altyapısına erişim ve yine toptan seviyede genişbant internet erişimi içeren piyasalarda etkin piyasa gücüne sahip işletmeci olarak tespit edilen Telecom Italia şirketine diğer işletmecilere belirli koşullar altında altyapıya erişim sağlama yükümlülüğü getirilmiştir. Ancak bu aşamada fiber hatlarla ilgili bir paylaşım açma (unbundling) yaklaşımı, henüz bu tür yatırımların ülkede gelişme aşamasında olması hasebiyle düşünülmemektedir.

Bunun dışında İktisadi Kalkınma Bakanlığı ve büyük işletmeciler (BT İtalya, Fastweb, H3G, TI, Tiscali, Vodafone ve Wind) arasında Kasım 2010 tarihinde imzalanan bir anlaşmayla kamu-özel ortak yatırımlarının önü açılmış ve bu kapsamda yapılacak yeni nesil şebekelerde açık erişim modelinin benimsenmesi kararlaştırılmıştır.

Düzenleyici Kurumun kamuoyuna açtığı dökümanda ise fiber altyapıya ilişkin paylaşım düzenlemesinin 2013 yılında yürürlüğe geçirilmesinin planlandığı belirtilmektedir. Ayrıca, Agcom bu çerçevede coğrafi bazda farklılaştırılmış düzenleme yaklaşımına geçilmesini de planlamaktadır. Ancak, söz konusu yükümlülüklerin (o bölgede) sadece bir yeni nesil şebeke unsuru bulunması ve kısa vadede farklı yatırım planlarının olmaması durumunda getirileceği de ifade edilmektedir. Aşağıdaki tabloda söz konusu yükümlülüklerle ilgili detay bilgi verilmektedir.

Tablo: Yükümlülükler

Erişim Yükümlülükleri (TI)	Kapsam	Tarife Kontrolü	Şeffaflık, Ayrımcı olmama, Hesap ayrımı	(TI) yatırım açıklama zorunluluğu	EPG olmayan işletmecilere uygulanabilecek yükümlülükler
Kablo kanalı ve atıl fiber	Tüm ülke		Var	Var	Var
Mesken içi tesisat erişimi	(LLU) olmayan bölgeler		Var	Var	Var
Paylaşım (LLU)	2013 itibaren		Var	Var	Yok
Toptan seviye genişbant erişimi (WBA)	2013'e kadar tüm ülke 2013'den sonra (LLU)'nun olmadığı bölgeler		Var	Yok	Yok

Agcom Düzenlemeye Tabi Mobil Çağrı Sonlandırma Ücretlerine Farklı Bir Maliyet Modelinin Uygulanacağını Duyurdu

İtalya'da düzenleyici kurum Avrupa Birliği (AB) Komisyonu'na aşağıdan yukarı (bottom up) uzun vadeli artan maliyet (LRIC) modelinin düzenlemeye tabi mobil sonlandırma ücretlerine uygulanacağını duyurmuştur. Duyuru, hâlihazırda sadece metodolojiye ilişkin bilgi vermekte olup, hesaplama ve elde edilen rakamlara ilişkin bir bilgi verilmemektedir. Söz konusu bilgilendirmeye ilişkin diğer ÷lke düzenleyici kurumları ve AB Komisyonu'nun görüş verme süresi ise 4 Şubat 2011 tarihinde sona ermektedir.

Agcom Tüketici Haklarıyla İlgili Bir El Kitabı Yayımladı

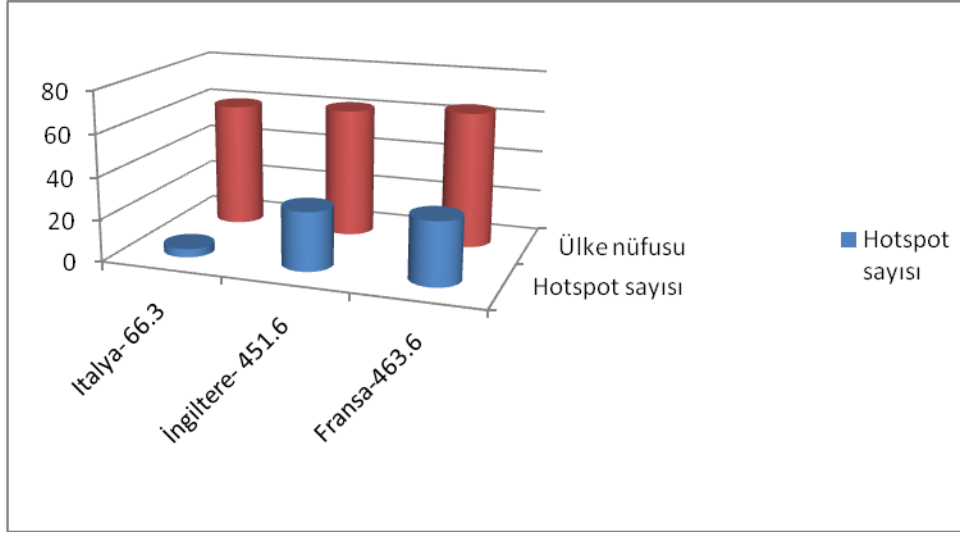
Düzenleyici Kurum tüketici haklarıyla ilgili konuları kapsayan ve 200 sayfa büyüklüğünde olmasına rağmen telekomünikasyon sektörüyle ilgili konuları içeren ve kolay kullanılabilir bir formatta hazırlanan kitapçığı yayımlamıştır. Agcom tarafından verilen bilgiye göre, bu el kitabı yeni gelişmeler ışığında revize edilecektir.

İtalya'da Hotspot Kullanıcılarının Kayıt Zorunluluğu Kaldırıldı

İtalya hükümeti, 1 Ocak 2011 tarihinden geçerli olmak üzere Wi-Fi hotspot kullanıcılarının, şahsi bilgilerini içeren belge sunma zorunluluğunu kaldırmıştır. Söz konusu yükümlölük terör vb. riskler nedeniyle 2005 yılında başlatılmış ve yerel güvenlik kuruluşlarından (polis) kullanım belgesi alma zorunluluğu getirilmişti. Ancak, konuyla ilgili daha esnek koşullar getiren yeni bir yasa tasarısı da görüşölme aşamasında bulunmaktadır.

İtalya Wi-Fi hotspot penetrasyon oranları açısından göreceli olarak geri kalmış bir konumdadır. Bu ÷lke'deki penetrasyon oranı 66,3 (milyon kullanıcı sayısında düşen hotspot sayısı) olurken, İngiltere'de bu oran 451,6 ve Fransa'da ise 463,6 olarak gerçekteleşmiştir.

Şekil: Hotspot Penetrasyon Oranları

İRLANDA

Mobil TV Lisanslarında Geri Adım

İrlanda'da düzenleme otoritesi Comreg, 2008 yılında başlattığı çalışmalar ile UHF bandında yapılacak 8 MHz genişliğindeki kullanım hakkı tahsisinin tanımı ve olası ihalesi ile Cork, Dublin, Galway, Limerick ve Waterford gibi beş kent merkezinin Mobil TV kapsama alanı içine alınmasını planlamış, daha sonra yetkilendirme ile ilgili detaylar belirlenmiş ve kamuoyu görüşleri alınmıştır.

Görüş alma sürecinin sonunda, planlanan spektrum tahsisi yoluyla mobil TV hizmeti sunumunun olası işletmeci adaylarının ilgisinin çekmediği görülmüş ve bu alandaki çalışmalara olan ilgi azalmıştır. Konu üzerindeki ayrıntılı incelemeler ve Avrupa'daki gelişmelerin değerlendirilmesi sonucunda ilgi seviyesini tam olarak belirleyebilmek

amacıyla bir “Mobil TV ilgi beyanı” dokümanı yayımlamış, bu talebe de farklı bir yanıt alınamamıştır.

Bunun üzerine Comreg, konuyla ilgili sürece daha fazla devam etmeme kararı almıştır. Ancak Comreg, Mobil TV sunumunu sağlayacak spektrumun tanımlanması olasılığını göz önünde tutmaya devam edecektir. Buna ilave olarak, uygun teknik koşullar altında UHF bandından yapılacak teknoloji ve hizmet tarafsız tahsislerin ileride Mobil TV hizmeti sunumunu kolaylaştırabileceği düşünülmektedir.

3400-3800 MHz Bandına Mobilite Kazandırılması

İrlanda’da genişbant hizmetlerin sunumunda frekans spektrumu önemli bir yer tutmaktadır. Örneğin, 2010 yılı ortalarında 1,6 milyon civarındaki internet aboneliğinin %40 kadarı mobil ve telsiz şebekeler üzerinden sağlanmaktaydı.

Comreg, telsiz genişbant hizmetlerinin sunulmasında kullanılmak ve yenilikçi yüksek hızlı hizmetlere artmakta olan talebi karşılamak üzere daha fazla spektrum tahsisi ve mevcut bantların işlevliliğinin gözden geçirilmesi amacıyla çeşitli çalışmalar yürütmektedir.

2010 yılı üçüncü çeyreği sonunda 78.835 internet abonesi Comreg’in Yerel Alan Sabit Telsiz Erişim (FWALA) yetkilendirmesi kapsamında yer alan ve çoğunluğu 3400-3800 MHz frekans bandını kullanan işletmecilerden sabit ve konargöçer olarak hizmet almaktaydı.

2010 yılı Temmuz ayında Avrupa Birliği (EC Harmonisation Decision 2008/411/EC) uyumlaştırma çalışmaları çerçevesinde 3400-3800 MHz bandındaki hizmetlerin mobiliteyi de içerecek biçimde genişletilmesi için çalışmalar başlatılmış ve bir kamuoyu görüş alma dokümanı yayımlanmıştır. Bu süreçte genellikle olumlu tepkiler alınmış ve bu banda mobilite kazandırılması konusunda Comreg’in çabaları desteklenmiştir.

Devam eden çalışmalar ile mevcut FWALA lisanslarının sona erme tarihi olan 2017 Temmuz ayından sonra uygulanmak üzere, bu bandın sabit, konargöçer ve mobil hizmetler için kullanılmasına olanak sağlayacak biçimde Yerel Alan Genişbant Telsiz Erişim (BWALA) lisans yapısının oluşturulması planlanmaktadır.

Elektronik Haberleşme Düzenlemeleri Açısından 2010 Yılı İrlanda Değerlendirmesi

İrlanda'da elektronik haberleşme sektörünü düzenlemekle görevli kurum Comreg'in başkanı John Doherty'nin görev süresinin dolmasının ardından yeni Kurul Başkanı olarak atanan Alex Chisholm, düzenlemeler açısından 2010 yılının kısa bir değerlendirmesini yayımlamış bulunmaktadır. Bu değerlendirmede, 2010 yılının da ekonomik daralmanın etkisinde geçirildiği, buna bağlı olarak son kullanıcıların haberleşme giderlerini azalttığı, işletmecilerin de tarifeleri düşürdüğü ve kendi maliyetlerini azaltmaya çalıştıkları belirtilmektedir. Buna rağmen etkin rekabetin ve hizmet çeşitliliğinin arttığı vurgulanmaktadır. Değerlendirmede yer alan diğer görüşler aşağıda özetlenmektedir:

- İşletmecilerin geleceklerini garanti altına almak ve karlılıklarını sürdürebilmek için gerekli altyapı yatırımlarına devam ettikleri gözlenmektedir. Bu bağlamda tüketicilerin internet kullanımından kaynaklanan büyük miktardaki veri trafiğini taşıyabilmek için hem sabit hem telsiz alanda yeni nesil şebekelere yatırım yapmaları gerekmektedir.
- Ekonomik gerilemeye rağmen tüketiciler arasında genişbant ve mobil hizmetlere olan talep artmaya devam etmiştir. Kablo ve mobil genişbant aboneleri 2010 yılı içinde önemli oranda artış göstermiş ve toplam genişbant abonelerinin yarısını oluşturur hale gelmiştir.
- Pazar büyüklüğündeki düşüş durmuş görünmektedir. Yıl boyunca işletmeciler altyapı ve yeni hizmetler için 500 milyon avro civarında yatırım yapmışlardır.
- Sektörde bazı birleşme ve devralma hareketleri gözlenmiştir. Birçok yeni ve ileri hizmetin sunulması ile yenilikçilik açısından önemli gelişmeler yaşanmıştır. Bunlar arasında Eircom'un "daha hızlı genişbant", Imagine'in "wimax hizmetleri", Vodafone ve Magnet'in "ayrıştırma tabanlı yeni hizmetleri" yanında zengin kablo

ve mobil genişbant hizmetleri dikkat çekmektedir. Ayrıca, geçen yıl yeni sanal mobil şebeke işletmecileri piyasaya girmiş, Eircom e-mobil markası ile yeni hizmetler sunmaya başlamıştır.

- İrlanda ekonomisinin düzelmesinde elektronik haberleşme sektörünün hayati öneme sahip olduğu ve Comreg'in sektörün büyümesini, gelişmesini ve yenilenmesini sağlamak yoluyla üzerinde düşen görevi yerine getirdiği değerlendirilmektedir.

ALMANYA

A. Sabit Toptan Piyasalar

1. BNetzA Fiber'e ayrıştırılmış erişim için daha hafif fiyat kontrolleri öngörmektedir

Düzenleyici kurum bakır yerel ağın tabi olduğu tarife kontrollerine kıyasla fiberdeki ayrıştırılmış erişim için daha hafif kontrol yaklaşımları öngörmektedir.

Esas itibariyle kurum, başlangıçta mevcut yükümlülüklerin fibere ayrıştırılmış erişimi de kapsayacak şekilde genişletilmesini ve maliyet esaslı öncül tarife kontrollerini uygulamayı öngörmüş ancak 2010 sonbaharında yapılan kamuoyuna danışma süreci sonrasında kablo şirketlerinden gelen rekabet tehdidi nedeni ile Telekom Deutschland'ın yeni döşenen fiber hatlarında aşırı ücretler uygulayamayacağı fikrine sahip olmuştur. Bu nedenle kurum aşırı fiyatlandırma uygulamasının görülmesi durumunda ardıl olarak pazara müdahalede bulunmayı yeterli görmektedir.

Kablo şirketleri Almanya'da evlerin %30'unu DOCSIS 3,0 ile kapsamakta olup önümüzdeki yıl bu oranın %60'a çıkarılması öngörülmektedir. Telekom Deutschland ise meskenlerin %10'una FTTH veya FTTB götürmeyi planlamaktadır.

B. Perakende Piyasalar

Telekom Deutschland, bu yılın başında kendi uçtan uca IP erişim hatlarında Taşıyıcı Seçimi ve Taşıyıcı Ön Seçimi hizmetlerini sunmaya başlamıştır. Buna karşın Telekom Deutschland'ın iştiraki olan Congstar, TS/TÖS hizmetlerini henüz sunmamaktadır. Uçtan uca IP erişim hatları genişbant üzerinden ses iletimini sağlayan genişbant erişim bağlantılarıdır (örneğin; yalın DSL veya VoIP). Telekom Deutschland ev kullanıcılarına uçtan uca IP erişim hatlarını Congstar üzerinden sunmaktadır. Geleneksel PSTN bağlantılarının yanı sıra Telekom Deutschland ve iştirakleri (Congstar ve T-Systems) uçtan uca IP erişim hatlarında da TS ve TÖS hizmetlerini sunmakla yükümlüdür.

BNetzA, Ocak 2010'da piyasa analizleri kapsamında aldığı kararla söz konusu yükümlülüğü getirmiştir. BNetzA'ya göre, son kullanıcının yönlendiricideki (router) konfigürasyonlarla taşıyıcıyı seçmesi yeterli görülmemiş ve kullanıcının TS kodu çevirerek taşıyıcısını seçmesine imkan verilmesi istenmiştir.

İSPANYA

A. Genişbant Stratejileri

1. 2010 yılında genişbant projelere verilen krediler

Telekomünikasyon hizmetlerinden sorumlu Sanayi Bakanlığı 2010 yılında piyasadaki orandan daha düşük faizle 73 genişbant projesine toplam 133 milyon € kredi sağlamıştır. Bu çerçevede:

- En az 1 Mbps indirme hızına imkân veren 19 adet geleneksel genişbant projesine toplam 57,56 milyon €,
- 50 Mbps'nin üzerinde indirme hızına sahip 54 adet çok yüksek hızlı genişbant projesine 75,78 milyon €

kredi verilmiştir.

Bakanlık tarafından 2011 yılında da 200 milyon € kredi sağlanacağı ifade edilmektedir.

B. Mobil Toptan Piyasa

1. Rekabet kurumunun Telefonica Moviles, Vodafone ve Orange hakkında soruşturma açması

İspanya Rekabet Kurumu NCC, ellerindeki delillerin Telefonica Moviles, Vodafone ve Orange'nin SMS başlatma ve sonlandırma toptan hizmetlerinde aşırı yüksek ücretlendirmeye gittiklerini gösterdiğini belirterek soruşturma başlatıldığını açıklamıştır. Rekabet Kurumunun konuya ilişkin Temmuz 2012'den önce bir karar vermesi gerekmektedir.

Orange, Telefonica Moviles ve Orange; mobil şebekelerde erişim ve çağrı başlatma piyasasında birlikte etkin piyasa gücüne sahip işletmeciler olarak belirlendiklerinden SMS başlatma için makul ücret belirlemekle yükümlüdür.

C. Radyo Spektrum

1. 800 MHz, 900 MHz, 1800 MHz ve 2,6 GHz bantlarına ilişkin taslak düzenleme

Radyo Spektrumdan sorumlu Sanayi Bakanlığı, Haziran 2010'daki önerisine uygun olarak, 900 MHz ve 1800 MHz GSM spektrumunun yeniden tahsisi, 790-862 MHz spektrum bandının (sayısal artık) ve 2,6 GHz bandının tahsisine ilişkin olarak taslak Kraliyet Fermanı hazırlamıştır.

Söz konusu fermanın, 2011 yılı ilk çeyreğinde kabul edilmesi beklenmekte ve 2011 yılı ikinci çeyreğinde de spektrumun tahsis edilmesi planlanmaktadır. Tahsislerin açık artırma, güzellik yarışması ya da karma bir yöntemle gerçekleştirileceğine ilişkin Bakanlıkça henüz karar verilmemiştir.

Aşağıdaki tabloda anılan frekans bantlarında spektrumun nasıl tahsis edilmesinin planlandığı gösterilmektedir.

Tablo: Taslak Spektrum Tahsis Planı

Bant	Spektrumun Ebatı (MHz)	Bloklar	Kapsam	Uygun Hale Geleceği Tarih
900 MHz	2x15	• 1 blok 2x5 MHz	Ulusal	2011
		• 2 blok 2x5 MHz	Ulusal	2015
1800 MHz	2x15	• 3 blok 2x5 MHz	Ulusal	2011
800 MHz	2x30	• 6 blok 2x5 MHz	Ulusal	2014 Sonu
2.6 GHz	2x70 (FDD) + 50 (TDD)	• 4 blok 2x10 MHz	Ulusal	2011
		• 1 blok 2x10 MHz	Alt Ulusal	2011
		• 3 blok 2x5 MHz	Ulusal	2011
		• 1 blok 2x5 MHz	Alt Ulusal	2011
		• 5 blok 10 MHz (TDD)	Ulusal	2011

D. Diğer

1. 2008 yılı evrensel hizmet yükümlülüğü net maliyeti

İspanya düzenleyici kurumu CMT, 2008 yılı evrensel hizmet sağlama net maliyetini 74,85 milyon € olarak belirlemiştir. Söz konusu maliyetin nasıl paylaşılacağına ilişkin CMT ayrı bir karar hazırlayacaktır.

2008 yılı evrensel hizmet net maliyeti, 2007 yılındakinden (71 milyon €) daha yüksek gerçekleşmiştir.

Aşağıdaki tabloda 2008 yılı evrensel hizmet net maliyeti kalemlerine yer verilmektedir.

Tablo: 2008 Yılı Evrensel Hizmet Net Maliyeti Kalemleri

2008 Yılı Evrensel Hizmet Yükümlülüğü Maliyeti/Getirisi	Milyar €
Karlı Olmayan Bölgeler	48,71
Engelli Kullanıcılar	0,02
Belirli Sosyal İhtiyaçları Olan Kullanıcılar	35,58
Ankesörlü Telefonlar	0
Rehberler ve Rehberlik Hizmetleri	0
Alt	
Toplam	84,30
Marka İmajının Maddi Olmayan Getirisi	-5,8
Heryerde Şebeke Sahibi Olmanın Maddi Olmayan Getirisi	-2,7
Karlı Hale Gelen Müşterilerden Maddi Olmayan Getiriler	0
Ankesörlü Telefonların Tanınırlığa Maddi Olmayan Katkısı	-0,8

Alt Toplam	-
	9,45
2008 Yılı Evrensel Hizmet Toplam Net Maliyeti	74,85

2. Telefonica'nın evrensel hizmet yükümlülüğü

Telefonica'nın evrensel hizmet yükümlülüğü aşağıdaki hizmetleri de kapsayacak şekilde 2011 yılı sonuna kadar uzatılmıştır. Bu çerçevede, Telefonica'nın evrensel hizmet yükümlülüğü:

- Fonksiyonel internet erişim hizmeti verilebilecek sabit noktalarda PSTN'ye erişimi,
- Kamu telefon hizmetine erişimi,
- Yeterli miktarda ankesörlü telefon sağlanmasını,
- Basılı rehberlerin hazırlanmasını,

kapsamaktadır.

2. Telekom Vergisine İtiraza Red

Yüksek mahkeme, kamu hizmeti yayıncısı RTVE'ye finansman sağlamak amacıyla yürürlüğe konulan, telekomünikasyon operatörlerinden alınan ve telekom sektöründen yıllık 230 milyon € vergi toplanmasını sağlaması beklenen %0,9 oranındaki verginin geçici olarak yürürlüğünün durdurulmasına ilişkin bazı telekom işletmecilerinin başvurusunu reddetmiştir. Konuya ilişkin olarak yüksek mahkeme son kararını vermemiş olmakla birlikte söz konusu vergiye ilişkin Avrupa Komisyonu'nun itirazının temellerinin, verginin durdurulması açısından sağlam olmadığını belirtmiştir.

900 MHz-1800 MHz Düzenlemesi ve Lisans Yenileme için Kamuoyu Görüşü

Yunanistan telekomünikasyon düzenleyici kurumu (EETT) tarafından mevcut 2G operatörleri Vodafone Yunanistan ve Wind Hellas lisanslarının Eylül 2012 tarihinde yenilenecek olması nedeniyle 900 MHz UMTS lisans ihalesinin gerçekleştirilmesi ve 900 MHz/1800 MHz'te mobil servislerin verilmesinde mevcut teknolojik kısıtlamaların kaldırılması işlemleri ile ilgili hazırlanan taslak prosedürler kamuoyu görüşüne sunulmuştur. EETT tarafından kamuoyu görüşüne sunulan bu taslak ile servis sağlayıcıları, potansiyel yatırımcılar, sektör profesyonelleri ve endüstri kuruluşları ile diğer ilgili taraflar 4 Şubat 2011 tarihine kadar ilgili yorum ve görüşlerini sunmaları için davet edilmiştir. Gözlemciler tarafından lisanslama prosedürlerinin basitleştirilmesi ile birlikte yeni ağların genişletilmesinin mobil genişbant uygulamalarının yaygınlaşmasına katkıda bulunmasının beklendiği belirtilmektedir. AB üyesi ülkelerde de olduğu gibi 900 MHz ve 1800 MHz bantlarında kullanılan frekansların genişletilmesi konusunda UMTS servislerini içeren çalışma için EETT tarafından ilk kamuoyu görüşüne Temmuz-Eylül 2008 döneminde çıkıldığı belirtilmiştir.

“Suite101.com” tarafından yayınlanan bir raporda; Maliye Bakanlığının yaptığı hesaba göre, 2011 yılı sonuna kadar sonuçlandırılması beklenen Vodafone Yunanistan ve Wind Hellas mobil lisanslarının ihale süreci sonunda 2011 yılı bütçesi için 300 milyon avro üzerinde gelir sağlayacağını beklendiği ifade edilmektedir. 15 yıl süreyle geçerli olacak lisansların 900 MHz spektrumundan 2x5 MHz dört blok ve ordu ile koordine sonucuna göre serbest bırakılabilecek beşinci 2x5 MHz blok için verileceği ifade edilmektedir.

Vodafone Mobil İndirme Hızını Yükseltiyor

Vodafone'dan yapılan açıklamaya göre, Vodafone Yunanistan tarafından HSPA mobil genişband ağında “Çift Taşıyıcılı (DC) HSPA+” teknolojisi ile 42,2 Mbps teorik indirme

hızı sağlayan bir hız yükseltmesi uygulanmaya başladı. Yeni hızların sadece Vodafone 4605 USB modem kullanıcıları için başlangıçta Atina bölgesinde seçilmiş alanlarda uygulanacağı ve yüksek hızlar için modemlerin Vodafone satış merkezlerinde sınırlı miktarda satışa sunulduğu bildirilmiştir.

Numara Taşınabilirliği: Son Mühlet ve Gecikmeye Bağlı Tazminat

ANACOM, internet sitesinde numara taşınabilirliği taleplerinin tamamlanması konusunda uyulması gerekli süre ve söz konusu süre şartına uyulmaması durumunda uygulanacak tazminat konusunda yeni bilgiler yayınlamıştır. Numara taşınabilirliği konusunda sık sorulan sorular başlığı altında: Numara taşınabilirliği ne kadar sürede tamamlanmaktadır? Numara taşınabilirliği hizmetinin uygulaması konusunda gecikme olması durumunda operatöründen tazminat alabilir miyim? soru ve cevaplarıyla bilgilendirme yapılmaktadır.

ANACOM, söz konusu bilgilendirme yayını ile kullanıcıları, mobil telefon hizmetlerine ilişkin numara taşınabilirliği talepleri olması durumunda söz konusu talebin üç gün içerisinde karşılanmak zorunda olduğunu ve bu süre aşıldığı takdirde tazminat talep etme haklarının olduğu konusunda uyarılmaktadır.

Ayrıca numara taşınabilirliği düzenlemelerine uyum sağlanamadığı hususunda artan endişeler sebebiyle ANACOM'un Eylül ayında bir tebliğ yayınladığı ve söz konusu tebliğde mobil telefon hizmetlerinde numara taşınabilirliği taleplerinin en fazla üç işgünü içerisinde karşılanması gerektiğinin ve buna bağlı olarak tazminat ödemesinin söz konusu olduğu hatırlatılmaktadır.

Deniz Araçlarında Mobil Haberleşme Hizmetleri Hakkında Nihai Karar

ANACOM, 6 Ocak 2011 tarihli kararı ile deniz araçlarında mobil haberleşme hizmetlerinin sunulmasına ilişkin nihai kararını açıklamıştır.

Milli Frekans Planı, 880-915/925-960 MHz ve 1710-1785/1805-1880 MHz frekans bantlarının deniz araçlarının mobil haberleşme hizmetlerinde kullanılmasını teminen değiştirilmiştir. Buna göre kıyıda iki ve on iki deniz mili arasındaki karasularında söz konusu frekans bantları deniz araçlarında mobil haberleşme hizmetlerinin sağlanması amacıyla tahsis edilmiş bulunmaktadır.

Bu karar aynı zamanda söz konusu hizmetlerin sunumuyla ilgili diğer hususları, başlıca yetkilendirme türünü (genel izin) ve hizmetin sunum koşullarını, ilişkili telsiz haberleşme şebekeleri lisanslama rejiminden muafiyetini (denizcilik kurumu lisanslama prosedürüne tabi olmaksızın) ve tahsis edilmiş frekans bantları için spektrum kullanım ücretleri ödemesinden muafiyeti konularını kapsamaktadır.

2010 Yılı İkinci Dönem İyonize Olmayan Radyasyon Değerlendirmesi

ANACOM, 2010 yılı sonuna kadar özel durumların analizini içeren 1464 adet iyonize olmayan radyasyon ölçüm talebi aldığını açıklamıştır. Başvurulardan 1452'sinin analizi tamamlanmış olup çoğunun ölçüm sınırları içerisinde olduğu tespit edilmiştir.

Söz konusu analizlere göre, sonuçlar 23 Kasım tarihli ve 1421/2004 sayılı İdari Kanunda belirtilen referans değerlerden 50 kat daha düşük bulunmuştur. Toplam 54 ölçüm için referans değerlerden 50 kat daha düşük olması durumunun garanti edilemeyeceği, ancak tüm başvuruların gerçek referans düzeyi ile uyumlu olduğu açıklanmıştır.

TeliaSonera Finlandiya'da İlk Ticari Long Term Evolution Hizmetini Tanıttı

Finlandiya telekomünikasyon şirketlerinden TeliaSonera, Turku ve Helsinki'de tüketicilere, Finlandiya'nın ilk ticari Long Term Evolution (LTE) hizmetlerinin teorik olarak maksimum 100 Mbps'a kadar downlink erişim hızı sağlamasının tanıtımını yapmıştır.

Haziran 2010 yılında Turku belediye merkezinde henüz ticarileşmemiş olarak faaliyete geçen şebeke üzerinden bölgenin karşısında tam ticari servisler mevcut iken ve Helsinki'de faal olmasına karşın şehir merkezinin 3 km kuzeyinde bulunan ve iş merkezi bölgesi olan Alppila-Vallila-Ita-Pasila'da tam ticari servislerin verilmesi sınırlandırılmıştır.

Aylık maliyeti 46 avro ve içerisinde 2G ve 3G bağlantısını destekleyen Samsung USB modem olan 'Sonera Full Net 4G' başlığı altında sunulan servis, ayda 30 GB'lık veri kullanım iznine sahiptir. Helsinki'deki İsveç ekipman üretici şirketi Ericsson ve Turku'daki yerel satıcı Nokia Siemens Networks ortaklığında 4G altyapısı yaygınlaştırılmıştır.

Gelişmeyi yorumlayan Finlandiya TeliaSonera Mobility Services başkanı Marek Hintze: "Mobil genişbant kullanımındaki patlayıcı büyüme, bant genişliği talebinin sınırsız olduğunu göstermektedir ve biz 4G ile mobil veri için daha fazla hız ve kapasite sunabiliriz. Turku'da sadece belirli bir grup müşteriye yönelik altı aylık bir süre için kendi 4G şebekemizi işletiyoruz ve 4G'ye olan ilgi de giderek artmaktadır. Bu nedenle de ticari olarak hizmete başladığımız için çok mutluyuz.

Ayrıca mevcut LTE altyapısı 2600 MHz bandı kullanarak çalışıyor iken bizim tüketicilerimizin daha çok yararına olacağına inandığım ve gelecekte hizmete konulacak olan 4G servislerinin daha geniş kapsama alanı sağlayacak olan 1800 MHz bandına odaklanacaktır." açıklamasını yapmıştır.

Finlandiya 800 MHz Spektrumunun Kullanımını Rusya ile Koordine Etmifştir

Finlandiya'da mobil servisler için 800 MHz frekans bandının kullanılabilmesine imkân sağlamak üzere Fin ve Rus telekomünikasyon otoriteleri arasında bir anlaşma sağlanmıştır.

Söz konusu anlaşma, ekonomik işbirliği için Fin-Rus ortak komisyonu altında faaliyette bulunan frekans yönetimi çalışma gurubunun Moskova'da yaptığı toplantısında sağlanmıştır.

Finlandiya'da 800 MHz frekans bandının daha yüksek hızda kablosuz yeni bir şebeke kurulabilmesi için tahsis edilmesine karşın Rusya'da aynı frekans bandının hava navigasyon sistemlerinde kullanılması nedeni ile iki ülke arasında frekans koordinasyonu yapılması gerekliliği ortaya çıkmaktadır. Test kullanımının veya Finlandiya'daki şu anki kullanımın, Rusya'daki frekansı enterfere etmemesi gerekmektedir.

Finlandiya tarafından LTE deneme şebekesinin, 1800 MHz ve 2600 MHz frekanslarına göre daha düşük maliyete sahip olan 800 MHz frekansında faaliyetine başlanması şu an için mümkün görünmektedir.

İSVEÇ

Net1, İsveç'in 800 MHz Açık Artırmasına Katılacak

İsveç mobil genişbant hizmet sağlayıcısı Net1, İsveç Telekomünikasyon Otoritesi PTS'nin 800 MHz bandı için 28 Şubat'ta yapacağı spektrum açık artırımına katılacaktır. Hâlihazırda Net1, hizmetlerini 450 MHz frekans bandı aracılığıyla sağlamaktadır. 800 MHz bandına erişim, Net1'in kentsel alanda müşterilerine daha

cazip genişbant hizmetlerini sağlamasına ve büyük mobil genişbant servis sağlayıcıları ile rekabet etmesine olanak tanıyacaktır.

Tele2 800 MHz Açık Artırmasına Net4Mobility Aracılığıyla Katılacak

Tele2 İsveç, Ulusal Düzenleyici İdaresi'nin yakındaki 800 MHz spektrumundaki açık artırmasına Telenor İsveç ve Tele2 İsveç arasında bir müşterek girişim olan şebeke şirketi Net4Mobility aracılığıyla katılmaya karar vermiştir. Net4Mobility'nin ana hedefi, İsveç'te bir LTE şebekesi ile transmisyon şebekesi kurmak ve işletmektir.

TeliaSonera Genişbant Şebekesini Stockholm'ün Kırsal Alanına Genişletiyor

TeliaSonera, Stockholm kırsal alandaki 33.000 eve fiber-tabanlı genişbant İnternet şebekesini genişletmek için 350 milyon SEK yatırım yapacaktır. TeliaSonera, Stockholm kırsal alanda Taby ve Nacka semtlerindeki apartman sakinlerine fiber-tabanlı genişbantı uzun süredir teklif etmektedir. Bu proje ile TeliaSonera Stockholm'ün ger kalan Botkyrka, Danderyd, Djursholm, Haninge, Huddinge, Trangsund, Sundbyberg, Vendelso, Alta and Lidingo semtlerinde genişletmeyi sürdürecektir. Proje'nin 2013'te tamamlanması beklenmektedir.

Swedish Red Cross Youth, Telenor Mobile IM Hizmeti Başlatıyor

Swedish Red Cross Youth ve Telenor Sweden, mobil telefonlar için yeni bir dolaylı arkadaşlık (Duty friend- Jourhavande kompis) hizmet şekli başlatmıştır. Bu hizmette, birisi ile konuşmaya gereksinim duyan 25 yaşın altı kişiler amaçlanmaktadır. PC kullanımı için mevcut www.jourhavandekompis.se adresinde sağlandığı gibi son kullanıcılar, 18-30 yaş arasındaki Swedish Red Cross Youth gönüllüleri ile konuşmak için geçici mobil uygulamayı kullanabilmektedir.

HOLLANDA

Iskartel'in Akıllı FTTx Erişim Noktaları (Node) Tesis Ediliyor

Hollandalı kablo işletmecileri Kabel Noord ve KBG Iskartel'in yeni nesil FTTx erişim noktalarını kullanarak FTTH erişim şebekesi kurmaktadır. Yeni erişim noktalarının AB düzenlemelerine uygun olarak güvenliği geliştirmesi, trafik şekillendirmeyi mümkün kılması ve bağlı kullanıcılar için açık erişim sağlaması beklenmektedir. Hollanda'nın açık erişim şebekesi modelinin yeni erişim noktalarının kullanılması sonucu fiber şebeke gelişimine katkı sağlayacağı tahmin edilmektedir.